

EURÓPSKY SÚD PRE ĽUDSKÉ PRÁVA
ŠTVRTÁ SEKCIA
ROZHODNUTIE O PRIJATEĽNOSTI
sťažnosti č. 41263/98

D. K.
proti
SLOVENSKU

Európsky súd pre ľudské práva (štvrtá sekcia) na zasadnutí komory 14. mája 2002
zloženej zo sudcov

sir Nicolas BRATZA, *predseda*,
E. PALMOVÁ,
J. MAKARCZYK,
V. STRÁŽNICKÁ,
M. FISCHBACH,
J. CASADEVALL,
R. MARUSTE
a M. O'BOYLE, *tajomník sekcie*,

po oboznámení sa s uvedenou sťažnosťou podanou Európskej komisii pre ľudské
práva 20. apríla 1998 a zaregistrovanou 18. mája 1998,

s ohľadom na článok 5 ods. 2 Protokolu č. 11 k Dohovoru, ktorým bola na Súd pre-
sunutá pravomoc skúmať sťažnosť,

s ohľadom na stanovisko predložené vládou Slovenskej republiky a následné stano-
visko predložené sťažovateľom,

rozhodol po porade takto:

ZÁKLADNÉ SKUTOČNOSTI

Sťažovateľ D. K. je slovenský občan, ktorý žije v Košiciach. Vládu zastupuje P.
Vršanský, zástupca Slovenskej republiky pred Európskym súdom pre ľudské práva.

A. Okolnosti prípadu

Skutkový stav prípadu na základe tvrdení strán možno zhrnúť takto:

Konanie týkajúce sa zadržania vodičského oprávnenia sťažovateľovi

Dňa 12. januára 1996 bol sťažovateľ účastníkom dopravnej nehody v aute patriacom jeho zamestnávateľovi. Polícia zistila v dychu sťažovateľa prítomnosť alkoholu a zadržala mu vodičský preukaz podľa § 33 ods. 2 písm. a) a b) zákona Národnej rady SR o Policajnom zbore (pozri časť príslušné vnútroštátne právo).

Dňa 17. januára 1996 oddelenie Policajného zboru v Košiciach rozhodlo v zmysle § 33 ods. 4 zákona Národnej rady SR o Policajnom zbore, že vodičský preukaz nebude sťažovateľovi vrátený, kým sa neskončí vyšetrovanie nehody. V rozhodnutí sa konštatovalo, že možno dôvodne očakávať, že sťažovateľovi sa zakáže viesť motorové vozidlo.

Dňa 1. februára 1996 sa sťažovateľ odvolal. Tvrdil, že alkohol v krvi mu spôsobil liek, ktorý užil.

Dňa 5. marca 1996 Ministerstvo vnútra SR potvrdilo prvostupňové rozhodnutie.

Dňa 17. mája 1996 sťažovateľ požiadal o súdne preskúmanie rozhodnutia správneho orgánu o zadržaní vodičského preukazu. 12. júla 1996 sťažovateľ zaplatil súdne poplatky.

Dňa 23. mája 1997 sa sťažovateľ sťažoval predsedovi Okresného súdu Bratislava III, že v konaní sa nepokročilo.

Dňa 24. júna 1997 predseda Okresného súdu Bratislava III informoval sťažovateľa, že rozhodnutie súdu je v štádiu prípravy.

Dňa 30. júna 1997 Okresný súd Bratislava III žalobu zamietol. Poznamenal, že predmetné rozhodnutia správnych orgánov sú procesnej povahy a že podľa § 248 ods. 2 písm. e) Občianskeho súdneho poriadku nie je príslušný ich preskúmať.

Dňa 15. októbra 1997 sa sťažovateľ sťažoval predsedovi Krajského súdu v Bratislave, že mu nebol doručený rozsudok Okresného súdu Bratislava III.

Rozsudok bol doručený 29. októbra 1997.

Dňa 19. decembra 1997 sťažovateľ podal podnet na Ústavný súd SR. Namietal porušenie svojho ústavného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov v konaní týkajúcom sa rozhodnutia o zadržaní vodičského preukazu. Namietal aj porušenie článku 6 ods. 1 Dohovoru v tom, že konanie pred Okresným súdom Bratislava III bolo nespravodlivé.

Dňa 11. februára 1998 ústavný súd odmietol podnet v časti týkajúcej sa namietaného porušenia článku 6 ods. 1 Dohovoru, pretože v sťažovateľovom prípade nebol dôvod na použitie medzinárodnej zmluvy. Za prijateľnú vyhlásil časť podnetu týkajúcu sa neprimeranej dĺžky konania. Dňa 31. marca 1998 ústavný súd rozhodol, že v konaní pred Okresným súdom Bratislava III bolo porušené ústavné právo sťažovateľa na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov.

Trestné konanie proti sťažovateľovi

Dňa 12. apríla 1996 obvodný prokurátor Košice I obvinil sťažovateľa z dvoch trestných činov na základe toho, že 17. decembra 1995 a 12. januára 1996 viedol motorové vozidlo pod vplyvom alkoholu a že v druhom uvedenom termíne spôsobil dopravnú nehodu.

Dňa 29. apríla 1996 sťažovateľ požiadal Obvodný súd Košice I, aby nariadil vypracovanie znaleckého posudku a vykonal ďalšie dokazovanie.

Dňa 30. apríla 1996 Obvodný súd Košice I uznal trestným rozkazom sťažovateľa vinným z ohrozenia iných osôb pod vplyvom alkoholu a stanovil mu podmienený trest odňatia slobody v trvaní 6 mesiacov. Ďalej súd zakázal sťažovateľovi viesť motorové vozidlo počas dva a pol roka.

Dňa 15. mája 1996 sťažovateľ podal proti trestnému rozkazu odpor.

Dňa 11. júna 1996 Obvodný súd Košice I vypočul svedkov. Ďalšie pojednávania sa uskutočnili 26. novembra 1996 a 17. decembra 1996. Na poslednom z nich Obvodný súd Košice I vyniesol rozsudok, ktorého výroková časť bola v podstate totožná s trestným rozkazom vydaným proti sťažovateľovi. Sťažovateľ bol navyše zaviazaný nahradiť škodu svojmu zamestnávateľovi.

Dňa 7. februára 1997 sa sťažovateľ odvolal.

Dňa 23. apríla 1997 najvyšší súd preložil vec z Krajského súdu v Košiciach na Krajský súd v Žiline.

Dňa 16. júla 1997 tento súd zrušil rozsudok prvostupňového súdu s odvolaním sa na viaceré chyby v konaní. Uznesenie krajského súdu bolo doručené Okresnému súdu Košice I 28. júla 1997.

Dňa 25. marca 1998 sa sťažovateľ sťažoval predsedovi Okresného súdu Košice I na to, že nebol oboznámený s rozhodnutím odvolacieho súdu.

Dňa 16. apríla 1998 sa predseda Okresného súdu Košice I ospravedlnil sťažovateľovi za prieťahy v konaní.

Dňa 4. mája 1998 sťažovateľ podal sťažnosť predsedovi Krajského súdu v Košiciach. Namietal, že rozhodnutie o jeho odvolaní mu nebolo doručené a že konanie trvalo neprimerane dlho.

Dňa 12. mája 1998 sťažovateľ podal podnet na Ústavnom súde SR, v ktorom sa sťažoval na prieťahy v konaní.

Dňa 17. decembra 1998 ústavný súd rozhodol, že Okresný súd Košice I je zodpovedný za približne štrnásťmesačný prieťah.

V decembri 1998 a 13. januára 1999 sa na Okresnom súde Košice I uskutočnili pojednávania.

Dňa 12. januára 2000 Okresný súd Košice I uznal sťažovateľa za vinného v dvoch bodoch obžaloby za ohrozenie iných osôb pod vplyvom alkoholu a uložil mu úhrnný trest: sťažovateľovi bola uložená povinnosť zaplatiť peňažný trest 5 000 Sk a bolo mu zakázané viesť motorové vozidlo počas piatich rokov s odkazom, okrem iného, na § 201 Trestného zákona. Súd vypočul sťažovateľa, niekoľkých svedkov a vzal do úvahy aj znalecký posudok.

Dňa 28. februára 2000 sa sťažovateľ odvolal. Tvrdil, že znalecký posudok nebol hodnoverný a že došlo k pochybeniam pri určovaní škody, ktorú údajne spôsobil. Sťažovateľ ďalej tvrdil, že súd rozhodol nesprávne a že tak jeho odsúdenie, ako i uložený trest boli nezákonné. Odvolanie podal aj sťažovateľov brat a syn.

Dňa 28. júna 2000 Krajský súd v Žiline odvolania zamietol. Vykonal ďalšie dôkazy a pokladal za preukázané, že sťažovateľ dvakrát viedol motorové vozidlo pod vplyvom alkoholu. Z dôvodov uvedených v rozhodnutí dospel k záveru, že odsúdenie a trest uložený súdom prvého stupňa boli v súlade s príslušnou právnou úpravou. Nakoniec sa odvolací súd stotožnil s názorom okresného súdu, že žaloba tretej

strany o náhradu škody a sťažovateľove vyjadrenia v tomto ohľade prekročili rámec trestného konania a že o tomto nároku má preto rozhodnúť občiansky súd v samostatnom konaní.

Dňa 22. augusta 2000 Okresný súd Košice I rozhodol, že päťročný zákaz viesť motorové vozidlo, ktorý bol sťažovateľovi uložený v trestnom konaní, sa bude počítať od 12. januára 1996, keď mu bol odňatý vodičský preukaz na základe administratívneho opatrenia.

B. Príslušné vnútroštátne právo

Zákon o Policajnom zbore z roku 1993

Zákon Národnej rady SR č. 171/1993 o Policajnom zbore upravuje organizáciu a právomoc polície.

Paragraf 33, ktorý bol účinný do 31. marca 1997, definoval práva polície pri riadení a kontrole cestnej premávky.

Podľa § 33 ods. 2 písm. a) polícia mohla zadržať vodičský preukaz vodiča, ktorý hrubo porušil záväzné právne predpisy a spôsobil dopravnú nehodu. Odsek 2 písm. b) ustanovoval, že polícia mohla zadržať vodičský preukaz osoby, keď jazdila pod vplyvom alkoholického nápoja a mohla tým ohroziť bezpečnosť cestnej premávky.

Paragraf 33 ods. 4 ustanovoval, že ak dôvody, pre ktoré bol zadržaný vodičský preukaz, trvajú alebo ak možno dôvodne predpokladať uloženie zákazu činnosti spočívajúce v zákaze vedenia motorových vozidiel súdom alebo iným príslušným orgánom, môže dopravný inšpektorát do 15 dní rozhodnúť o zadržaní vodičského preukazu.

Podľa § 33 ods. 6 všetky orgány, ktoré konajú vo veci súvisiacej so zadržaním vodičského preukazu, sú povinné v každom štádiu konania skúmať, či dôvody zadržania vodičského preukazu trvajú. Ak dôvody zadržania pominú, musí sa vodičský preukaz bezodkladne vrátiť.

Zákon o premávke na pozemných komunikáciách z roku 1996

Paragraf 33 zákona Národnej rady SR o Policajnom zbore bol zrušený 1. apríla 1997 zákonom Národnej rady SR č. 315/1996 o premávke na pozemných komunikáciách, ktorého § 66 obsahuje analogické ustanovenia.

Paragraf 129 ods. 1 zákona Národnej rady SR o premávke na pozemných komunikáciách z roku 1996 ustanovuje, že rozhodnutia týkajúce sa vodičských oprávnení vydané dopravnými inšpektorátmi pred nadobudnutím účinnosti tohto zákona zostávajú v platnosti.

Trestný zákon

Paragraf 201 Trestného zákona okrem iného ustanovuje, že osoba, ktorá ohrozí iné osoby vykonávaním činnosti pod vplyvom návykovej látky, môže byť potrestaná trestom odňatia slobody až na jeden rok alebo zákazom činnosti, alebo peňažným trestom.

Občiansky súdny poriadok

Paragraf 248 ods. 2 písm. e) Občianskeho súdneho poriadku okrem iného ustanovuje, že sudy nepreskúmajú rozhodnutia správnych orgánov procesnej povahy.

Zákon o zodpovednosti za škodu spôsobenú rozhodnutím orgánu štátu alebo jeho nesprávnym úradným postupom z roku 1969.

Paragraf 1 zákona č. 58/1969 o zodpovednosti za škodu spôsobenú nezákonným rozhodnutím orgánu štátu alebo jeho nesprávnym úradným postupom ustanovuje, že štát je zodpovedný za škodu spôsobenú okrem iného nezákonným rozhodnutím orgánu štátu v správnom konaní.

Podľa § 4 ods. 1 nárok na náhradu škody nemožno uplatniť, ak právoplatné rozhodnutie, ktorým bola škoda spôsobená, pre nezákonnosť nezrušil príslušný orgán.

SŤAŽNOSŤ

1. Sťažovateľ namieta porušenie článku 6 ods. 1 Dohovoru v dôsledku toho, že v konaní týkajúcom sa zadržania vodičského preukazu sa nerešpektovalo jeho právo na spravodlivé a verejné prejednanie jeho záležitosti v primeranej lehote. Ďalej namieta porušenie článku 13 Dohovoru s tým, že nemal v tomto ohľade k dispozícii účinný vnútroštátny prostriedok nápravy.

2. S odvolaním sa na článok 1 Dodatočného protokolu k Dohovoru sťažovateľ namieta, že v dôsledku rozhodnutia o zadržaní vodičského preukazu nemohol používať svoje súkromné auto.

3. Sťažovateľ namieta porušenie článku 6 ods. 1 Dohovoru v tom, že trestné konanie proti nemu nebolo spravodlivé a trvalo neprimerane dlho.

PRÁVNY STAV

1. Sťažovateľ namieta, že v konaní týkajúcom sa zadržania vodičského preukazu sa nerešpektovalo právo na spravodlivé a verejné prejednanie jeho záležitosti v primeranej lehote zaručené článkom 6 ods. 1 Dohovoru. Ďalej namieta porušenie článku 13 Dohovoru v tom, že nemal účinný prostriedok nápravy proti rozhodnutiu o zadržaní vodičského preukazu a že sa nemohol odvolať proti rozsudku Okresného súdu Bratislava III z 30. júna 1996.

Vláda namieta, že sťažovateľ nevyužil vnútroštátne prostriedky nápravy, pretože sa nedomáhal nápravy prostredníctvom žaloby o náhradu škody podľa zákona o zodpovednosti za škodu spôsobenú rozhodnutím orgánu štátu alebo jeho nesprávnym úradným postupom z roku 1969. Zdôraznila, že sťažovateľ mal k dispozícii tiež mimoriadne opravné prostriedky, a to žiadosť o obnovu konania a podnet, aby prokurátor podal v tomto prípade protest. Vláda ďalej trvala na tom, že článok 6 ods. 1 nie je aplikovateľný na predmetné konanie.

Sťažovateľ tvrdil, že prostredníctvom týchto prostriedkov by nedosiahol nápravu. Podľa jeho názoru sa záruky článku 6 ods. 1 vzťahujú na predmetné konanie. Zdôraznil najmä, že na základe rozhodnutia správnych orgánov, ktoré nemohli preskúmať súdy, nemohol viesť motorové vozidlá viac ako štyri roky.

Vo vzťahu k tvrdeniu vlády, že sťažovateľ mohol podať žalobu na náhradu škody podľa zákona č. 58/1969 Zb., Súd uvádza, že § 1 v spojení s § 4 ods. 1 tohto záko-

na sa priznáva nárok na náhradu škody iba vtedy, ak bolo rozhodnutie zrušené pre nezákonnosť.

Rozhodnutie správneho orgánu o zadržaní sťažovateľovho vodičského preukazu však zrušené nebolo.

V súlade s judikatúrou Súdu nie je žiadosť o obnovu konania alebo mimoriadny prostriedok, ktorého použitie závisí od úvahy verejného orgánu, prostriedkom, ktorý má byť vyčerpaný v zmysle článku 35 ods. 1 Dohovoru. Z uvedeného vyplýva, že táto časť sťažnosti nemôže byť zamietnutá z dôvodu nevyčerpania vnútroštátnych prostriedkov nápravy sťažovateľom.

Po zohľadnení vyjadrení strán Súd dospel k záveru, že táto časť sťažnosti vyvoláva z pohľadu Dohovoru zložité právne a skutkové otázky vrátane otázky o aplikovateľnosti článku 6 ods. 1, ktorých vyriešenie závisí od posúdenia jej podstaty. Súd dospel k záveru, že tieto sťažnosti nie sú zjavne nepodložené v zmysle článku 35 ods. 3 Dohovoru. Žiadne ďalšie dôvody na ich vyhlásenie za neprijateľné sa nepreukázali.

2. Sťažovateľ sa sťažuje, že v dôsledku rozhodnutia o zadržaní vodičského preukazu nemohol používať svoje súkromné auto. Namieta porušenie článku 1 Dodatočného protokolu k Dohovoru.

Aj za predpokladu, že rozhodnutie o zadržaní vodičského preukazu až do skončenia vyšetrovania sťažovateľovej autonehody možno považovať za úpravu užívania majetku v zmysle článku 1 ods. 2 Dodatočného protokolu k Dohovoru, Súd dospel k záveru, že takáto úprava bola v súlade s príslušnými ustanoveniami zákona o Policajnom zbore a že sledovala verejný záujem ochrany bezpečnosti cestnej premávky. V súlade s už uvedeným v tomto ohľade nedošlo k porušeniu sťažovateľovho práva zaručeného článkom 1 Dodatočného protokolu k Dohovoru.

Z toho vyplýva, že táto časť sťažnosti je zjavne nepodložená v zmysle článku 35 ods. 3 Dohovoru.

3. Sťažovateľ sa sťažuje podľa článku 6 ods. 1 Dohovoru, že trestné konanie vedené proti nemu nebolo spravodlivé a trvalo neprimerane dlho.

a) Ak sťažovateľ namieta posúdenie dôkazov a výsledok konania pred vnútroštátnymi súdmi, Súd pripomína, že v súlade s článkom 19 Dohovoru je jeho jedinou úlohou zabezpečiť plnenie záväzkov, ktoré z Dohovoru vyplývajú pre zmluvné strany. Najmä nie je jeho úlohou zaoberať sa údajnými skutkovými alebo právnymi chybami, ktorých sa dopustili vnútroštátne súdy, okrem prípadu, keď by takéto chyby mohli viesť k možnému porušeniu niektorého z práv a slobôd garantovaných Dohovorom. Navyše, kým článok 6 Dohovoru zaručuje právo na spravodlivé súdne konanie, nezakotvuje žiadne pravidlá o prípustnosti dôkazov alebo ich posudzovaní, pretože je to v prvom rade záležitosťou vnútroštátnej právnej úpravy a vnútroštátnych súdov (pozri *Schenk v. Švajčiarsko*, rozsudok z 12. júla 1988, séria A, č. 140, str. 29, ods. 45–46 a *García Ruiz v. Španielsko*, rozsudok z 21. januára 1999, *Reports of Judgments and Decisions* 1999–I, ods. 28).

V predmetnom prípade nič nenasvedčuje tomu, že posúdenie faktov a dôkazov predložených v konaní týkajúcom sa sťažovateľa zo strany vnútroštátnych súdov bolo v rozpore s článkom 6 Dohovoru. Sťažovateľ mal plnú možnosť vyjadriť sa k prípadu a spochybňovať dôkazy proti nemu; rozhodnutia súdov boli dostatočne odôvodnené a nevykazujú náznaky svojvoľnosti.

Z toho vyplýva, že táto časť sťažnosti je zjavne nepodložená a musí byť zamietnutá v súlade s článkom 35 ods. 3 a 4 Dohovoru.

b) Sťažovateľ sa ďalej sťažuje v zmysle článku 6 ods. 1 Dohovoru, že v trestnom konaní vedenom proti nemu bolo porušené jeho právo na prejednanie záležitosti v primeranej lehote.

Vláda namietala, že sťažovateľ nevyužil vnútroštátne prostriedky nápravy, pretože sa nesnažil o nápravu prostredníctvom žaloby o náhradu škody podľa zákona o zodpovednosti štátu z roku 1969. Vo vzťahu k podstate sťažnosti vláda pripustila, s odkazom na nález Ústavného súdu SR zo 17. decembra 1998, že požiadavka primeranej lehoty nebola dodržaná. Zdôraznila najmä, že prietahy v konaní boli spôsobené konaním Okresného súdu Košice I, ktorý nezabezpečil včasné predloženie znaleckého posudku.

Sťažovateľ tvrdil, že prostredníctvom uvedeného prostriedku by sa nemohol domôcť nápravy a že dĺžka konania bola neprimeraná.

Súd už v svojich predchádzajúcich rozhodnutiach skonštatoval, že prostriedok nápravy uvádzaný vládou neponúka dostatočné vyhliadky na úspech a že nie je spôsobilý zabezpečiť priamu ochranu práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote zaručeného článkom 6 ods. 1 Dohovoru, ako to požaduje príslušná judikatúra [pozri J. K. v. Slovensko (rozhodnutie), č. 38794/97, 13. september 2001, tento zväzok str. 67–82]. Súd nevidí dôvod, pre ktorý by v predmetnom prípade mal dospieť k inému záveru. V súlade s už uvedeným táto časť sťažnosti nemôže byť vyhlásená za neprijateľnú z dôvodu nevyčerpania vnútroštátnych prostriedkov nápravy.

S ohľadom na kritériá stanovené jeho judikatúrou k otázke „primeranosti lehoty“ a berúc do úvahy všetky materiály, ktoré má k dispozícii, Súd dospel k záveru, že je potrebné preskúmať podstatu tejto časti sťažnosti.

Z TÝCHTO DÔVODOV SÚD JEDNOMYSEĽNE

Vyhlásil za prijateľné, bez zaujatia stanoviska k meritu veci, sťažnosti na porušenie článku 6 ods. 1 a článku 13 Dohovoru v súvislosti s nespravodlivosťou a dĺžkou konania týkajúceho sa zadržania vodičského preukazu, ako aj sťažnosť na porušenie článku 6 ods. 1 Dohovoru v dôsledku toho, že o trestnom obvinení sťažovateľa nebolo rozhodnuté v primeranom čase;

Vyhlásil za neprijateľný zvyšok sťažnosti.

Michael O'BOYLE
tajomník

Sir Nicolas BRATZA
predseda